

Stemhulp gemeenteraadsverkiezingen 2022

Te besluiten om:

1. Akkoord te gaan met de aanschaf van een digitale stemhulp.
2. Te kiezen voor de stemhulp MijnStem.
3. De kosten voor MijnStem te dekken uit het beschikbare raadsbudget 2021.

Context

Op woensdag 16 maart 2022 zijn er gemeenteraadsverkiezingen. Bij de verkiezingen van 2010, 2014 en 2018 heeft Doetinchem haar kiesgerechtigden een stemhulp aangeboden. De gemeente ziet hierbij voor zichzelf een ondersteunende en faciliterende rol. Met een stemhulp bieden wij onze inwoners een goed hulpmiddel om zich te informeren over standpunten van politieke partijen en zo hun keuze voor een partij te kunnen bepalen. Bij eerdere verkiezingen heeft de gemeenteraad gekozen voor Kieskompas, ontwikkeld door de Universiteit van Amsterdam.

Bij de gemeenteraadsverkiezingen van 2014 heeft 39% van de stemgerechtigden in Doetinchem gebruikgemaakt van de toen gebruikte stemwijzer. Voor de verkiezingen van 2018 hebben we geen cijfers. Naast de door de gemeente aangeboden stemhulp, bood de Gelderlander toen ook een stemhulp aan. De stemhulp 'MijnStem' lijkt in de plaats te komen van dit aanbod. De Achterhoekredactie van de Gelderlander weet hier echter nog niets over te melden. MijnStem is in 2018 door 2,2 miljoen kiesgerechtigden geraadpleegd (bron: MijnStem).

Er zijn de laatste jaren meerdere aanbieders actief op de markt van de stemhulpen. Onder andere StemWijzer (ontwikkeld door ProDemos), MijnStem (ontwikkeld door Necker van Naem / Citisens) en MijnStemhulp. Dit zijn inmiddels bekende spelers in die markt. Wij hebben hun producten op een aantal aspecten met elkaar vergeleken. Met ons advies voor de stemhulp MijnStem kiest Doetinchem voor een kwalitatief goed product en verwachten we veel stemgerechtigden te bereiken.

Argumenten

1.1 Gebruik van een stemhulp geeft inzicht in politieke standpunten

Alle aan de verkiezingen deelnemende partijen leveren input voor de stellingen vanuit hun verkiezingsprogramma. Na zijn keuzes voor de stellingen kan een kiezer doorklikken om verdere achtergrondinformatie bij zijn keuzes op te roepen. Daarmee geeft een stemhulp de kiezer inzicht in de standpunten van de politieke partijen over lokale issues.

1.2. Input voor de stelling van de onderzochte stemhulpen leveren de politieke partijen zelf

In 2018 bood de Gelderlander ook een stemhulp aan. Anders dan die in dit voorstel genoemde stemhulpen, is het de krant zelf die vanuit de verkiezingsprogramma's stellingen formuleert. De in dit voorstel bekeken stemhulpen maakt de stellingen in samenspraak met de partijen en laat de positionering van de partijen ten opzichte van de stellingen ook aan de partijen. Dat geldt ook voor MijnStem.

2.1 MijnStem is een kwalitatief goede en betrouwbare stemhulp

De stemhulp MijnStem heeft inmiddels bij alle verkiezingen sinds 2010 ervaring opgedaan. Op basis van de ervaringen en wetenschappelijk onderzoek is een zeer betrouwbare stemhulp ontwikkeld. Necker van Naem/Citisens biedt de stemhulp aan voor € 6500.

Belangrijke kenmerken van MjnStem zijn:

- De methode om te kiezen via een schuifstelsysteem tussen eens en oneens biedt veel ruimte voor nuances in politieke stellingname.
- De stappen om tot stellingen te komen, zijn doordacht en beproefd.
  - o opvragen van partijprogramma's en input partijen;
  - o analyse van de inhoud en vertaling naar stellingen;
  - o in een stellingenavond met politieke partijen bepalen welke stellingen definitief in de stembulp komen;
  - o positionering op de stellingen door de partijen in digitale omgeving;
  - o controle op begrijpelijkheid en consistentie.
- Kiezers worden transparant en volledig geïnformeerd. Men kan per stelling inzien waar de politieke partijen zich gepositioneerd hebben. Zo zijn de verschillen tussen de partijen in één oogopslag zichtbaar. Ook kan men achtergrondinformatie per partij en per stelling bekijken die de positionering van partijen ondersteunt.

2.2 *MijnStem komt goed uit de vergelijking met andere stembulpen*

Naast MijnStem hebben we gekeken naar drie andere, bekende stembulpen: StemWijzer, KiesKompas en MijnStembulp. Om verschillende redenen komt volgens ons MijnStem goed uit de vergelijking met deze stembulpen:

- **StemWijzer**
ProDemos biedt de stembulp *StemWijzer* aan. Deze stembulp vertoont grote overeenkomsten met MijnStem. Belangrijk verschil is dat StemWijzer slechts drie antwoordcategorieën hanteert, waardoor minder nuance mogelijk is. Daarnaast is StemWijzer duurder dan MijnStem en biedt StemWijzer geen promotiemogelijkheden.
- **KiesKompas**
KiesKompas.nl heeft stembulp *KiesKompas* ontwikkeld. De afgelopen twee raadsverkiezingen heeft Doetinchem voor deze stembulp gekozen, naar volle tevredenheid. KiesKompas is echter relatief duur voor een product dat grote overeenkomsten vertoont met de andere stembulpen. De optie 'Steffie' (het begrijpelijk maken van de stembulp voor mensen met een beperking, laaggeletterden en kiezers die politiek moeilijk vinden) is interessant, maar uit de geleverde informatie is niet duidelijk wat de meerwaarde daarvan is ten opzichte van hetgeen de andere stembulpen daarin bieden.
- **MijnStembulp**
MijnStembulp is een relatief jonge aanbieder in de markt van stembulpen. Vergeleken met haar aanbod in 2018, is MijnStembulp meer gelijkend gemaakt met de andere stembulpen. Daarmee onderscheidt MijnStembulp zich niet meer zo sterk. Voordeel is de lage prijs. Nadeel is de geringe ervaring van deze aanbieder.

Voor een vergelijking van deze stembulpen qua aanbod en kosten verwijzen wij u naar de bijlagen.

2.3 *MijnStem is een voor iedereen toegankelijke stembulp*

MijnStem garandeert dat de stembulp door alle inwoners kan worden ingevuld. Zo is de applicatie geschikt voor blinden en slechtzienden en voldoet deze aan de toegankelijkheidseisen voor overheidswebsites. Voor laaggeletterde inwoners biedt MijnStem de mogelijkheid een toelichting te geven op bepaalde woorden in een stelling.

Kanttekeningen

1.1 *Adequate input door partijen bepaalt de succesfactor van de stembulp*

Voor alle vier digitale stemwijzers geldt dat het resultaat beter wordt naarmate de stellingen beter zijn geformuleerd en goed aansluiten bij de belevingswereld van de kiezers. Het goed en op tijd bepalen van de lokale thema's en aanleveren van benodigde input door alle aan de verkiezingen deelnemende partijen is daarvoor cruciaal. De gemeente kan dit proces faciliteren, maar kan niet inhoudelijk aan deze voorwaarde voldoen.

Doetinchem, 27 oktober 2021

1.2 Digitalisering van de campagne door partijen beïnvloedt ook het succes

Voor alle stemhulpen geldt dat het succes mede bepaald wordt door een breed palet aan activiteiten en instrumenten die worden ingezet tijdens de campagne. Naarmate partijen zelf ook meer de social media inzetten, uitnodigen tot discussie en oproepen tot gebruik van de stemhulp, zal het aantal mensen dat de stemhulp invult, toenemen.

De gemeentelijke communicatie kan hier uiteraard ook aan bijdragen door middel van Facebook, Twitter en de website. Maar ook hier geldt: de politieke partijen moeten het leeuwendeel doen.

2.1. Met de keuze voor MijnStem kiest de raad voor een stemhulp die gevuld wordt vanuit de politieke partijen, uitbreiding naar inwonersconsultatie is echter mogelijk

MijnStem biedt de mogelijkheid om in de procedure om te komen tot stellingen een inwonersraadpleging te organiseren. De uitkomst hiervan wordt dan meegenomen in de stellingenconferentie. In dit voorstel is deze optie niet opgenomen, vanuit de gedachte dat de politieke partijen een goed beeld hebben van wat van belang is binnen onze gemeente. Indien gewenst kan de optie echter wel toegevoegd worden. De kosten daarvan zijn vanaf € 2500 (afhankelijk van de gemeentegrootte).

Financiën

De kosten voor aanschaf van de stemhulp MijnStem bedragen € 6500.

In de beschikbare raadsbudgetten is nog een financiële ruimte van € 10.500. Dekking van de kosten kan dus vanuit die budgetten plaatsvinden.

Tot slot

Zoals gebruikelijk, wordt u ook geïnformeerd over de andere activiteiten en de planning daarvan, in het kader van gemeentelijke communicatie rond de verkiezingen 2022.

Bijlage

Vergelijking aanbod en kosten van enkele stemhulpen.

De griffier

drs. B.P.M. Janssens

De burgemeester,

mr. M. Boumans MBA MPM

De raad van de gemeente Doetinchem;

gezien het voorstel van griffier en burgemeester over stemhulp gemeenteraadsverkiezingen 2022;

gelet op artikel 108, lid 1, juncto artikel 147, lid 2 van de Gemeentewet;

b e s l u i t :

1. Akkoord te gaan met de aanschaf van een digitale stemhulp.
2. Te kiezen voor de stemhulp MijnStem.
3. De kosten voor MijnStem te dekken uit het beschikbare raadsbudget 2021.

Aldus besloten in zijn vergadering van 4 november 2021,

, griffier

, voorzitter